

Порівняння результатів сценарних розрахунків

t	D(t)				Y(t)				I ^{sc} (t)				I ^{en} (t)				I ^s (t)				G(t)			
	СЦ2	СЦ3	СЦ4	СЦ5	СЦ2	СЦ3	СЦ4	СЦ5	СЦ2	СЦ3	СЦ4	СЦ5	СЦ2	СЦ3	СЦ4	СЦ5	СЦ2	СЦ3	СЦ4	СЦ5	СЦ2	СЦ3	СЦ4	СЦ5
1	92	82	131	74	110	107	119	109	100	105	112	112	101	101	95	101	99	100	100	100	102	97	83	93
2	84	65	174	57	110	107	112	108	100	109	123	123	102	101	90	102	99	99	99	99	104	96	69	90
3	75	53	221	51	109	106	106	107	100	114	133	133	103	102	84	103	98	99	99	99	107	95	62	89
4	67	46	263	57	108	105	100	106	100	118	143	143	104	103	77	105	98	98	98	98	109	95	66	92
5	60	46	291	70	107	105	95	105	100	122	152	152	106	104	70	106	97	98	98	97	112	96	81	96
6	55	50	301	85	105	104	90	104	100	125	161	161	107	105	62	108	96	97	97	97	116	98	103	102
7	50	57	293	99	104	103	86	103	100	129	169	169	109	106	53	109	96	97	97	96	119	100	128	108
8	46	64	271	109	103	102	83	101	100	132	177	177	111	107	44	111	95	96	97	96	122	103	156	115
9	42	71	239	113	101	101	80	100	100	135	185	185	113	108	34	113	94	96	96	95	125	106	185	121

Список літератури: 1. *Рогоза М. Є.* Нелінійні моделі та аналіз складних систем: навчальний посібник: в 2 ч. Ч. 1 / *М. Є. Рогоза, С. К. Рамазанов, Е. К. Мусаєва.* – 2-ге вид., зі змінами. – Полтава: РВВ ПУЕТ, 2011. – 300 с.; 2. *Ризики, безпека, кризи і сталий розвиток в економіці: методології, моделі, методи управління та прийняття рішень.* Монографія / Під заг. ред. проф. *С.К. Рамазанова.* – Луганськ: Вид-во «Ноулідж», 2012. – 948 с.; 3. *Моделирование социо-эколого-экономической системы региона // В. И. Гурман, Е. В. Рюмина.* – М.: Наука, 2001. – 238 с.; 4. *Гурман В. И.* Принцип расширения в задачах управления. – М.: Наука, 1997. – 198 с.; 5. *Білоус О. Г.* Глобальна перспектива і сталий розвиток / *О. Г. Білоус, Ю. М. Мацейко.* – К.: МАУП, 2006. – 492 с.; 6. *Згуровський М. З.* Сталий розвиток у глобальному і регіональному вимірах: аналіз за даними 2005 р. / *М. З. Згуровський.* – К.: НТУУ «КПІ», ВПІ ВПК «Політехніка», 2006. – 84 с.

Е.П. Чекаліна, к.е.н., доцент НТУ «ХПІ»

Н.Г. Сікетіна, асистент НТУ «ХПІ»

О.М. Марусенко, студент НТУ «ХПІ»

МОДЕЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах зниження обсягів виробництва вітчизняної продукції в роботі пропонується виявляти резерви підвищення економічної ефективності діяльності машинобудівного підприємства у його сферах діяльності: виробничій і комерційній. При цьому можна підвищувати економічну ефективність діяльності машинобудівного підприємства із мінімальними інвестиціями або навіть обходячись без них. В останньому випадку це можна забезпечити у виробничій діяльності за рахунок: підвищення коефіцієнта

змінності роботи обладнання (фондовіддача); підвищення рівня зарплати основних робітників (організація багатостатного обслуговування); а в комерційній діяльності - за рахунок збільшення обсягу продажів, що може бути досягнуто при підвищенні конкурентоспроможності продукції з використанням логістичного та нецінового факторів.

Продовження життєвого циклу товару можна забезпечити не тільки за рахунок підвищення якості та зниження ціни, але і шляхом розширення кількості та якості послуг підприємства, що надаються споживачам.

Величина економічної ефективності діяльності машинобудівного підприємства, як показник, відноситься до його фінансових показників і є відносною величиною співвідношення кінцевого результату діяльності до витрат підприємства. Її величина формується під впливом факторів, які відображають стан внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства.

В процесі аналізу літературних джерел та власної точки зору на означену проблему виявлено такі фактори, що впливають на економічну ефективність діяльності підприємства: виробничі та комерційні, конкурентоспроможність продукції, життєвий цикл товару.

В свою чергу, на конкурентоспроможність продукції впливають її якісні, цінові, нецінові та логістичні фактори. В умовах, коли можна уявити майбутні зміни в наведених вище факторах за рахунок виявлення та використання резервів в означених сферах діяльності підприємства, можна регулювати величину його економічної ефективності у поточному періоді, використовуючи корегування у вигляді індексів вище наведених факторів.

При плануванні діяльності підприємства на певний період величину її економічної ефективності можна задавати, маючи розроблену програму заходів щодо забезпечення певного рівня або окремого фактора, або декількох з них, а в кращому випадку – всіх чотирьох факторів. Планову величину економічної ефективності діяльності підприємства пропонується коригувати за допомогою коефіцієнта економічної ефективності, який розраховується як середньгеометрична величина для отримання середнього темпу зростання

вказаних чотирьох складових.

Розроблена програма, яка на основі використання програмного комплексу Delfi XE 5 на мові програмування Delfi, використовуючи програму Embarcadero Rad Studio for Windows, дає можливість знайти раціональне поєднання напрямів резервів (зміни індексів за кожним фактором економічної ефективності діяльності підприємства), тобто здійснити моделювання її планової величини.

В пусті поля окремого програмного продукту, отриманого в процесі використання Embarcadero Rad Studio for Windows, вносяться величини:

- базової економічної ефективності діяльності підприємства (поточної);
- індексів факторів конкурентоспроможності продукції;
- індексів факторів економічної ефективності діяльності підприємства для отримання її коригувального коефіцієнта;
- планової економічної ефективності діяльності підприємства, отриманої як базова скоригована на коефіцієнт економічної ефективності, який враховує фактори мінливого конкурентного середовища.

Отже, обґрунтовано планову величину ефективності діяльності підприємства за рахунок підвищення точності її оцінки при використанні факторів мінливого конкурентного середовища (виробничого, комерційного, конкурентоспроможності продукції і життєвого циклу товару).

Критерієм вибору варіанта економічної ефективності є максимізація її величини. Логістичний фактор конкурентоспроможності продукції діє на зниження собівартості продукції і підвищення прибутку підприємства за ринковою ціною, встановленою при дії закону «попиту і пропозиції».

Таким чином, розроблено модель розрахунку планової величини показника економічної ефективності діяльності машинобудівного підприємства в умовах мінливого конкурентного середовища, в основу якого покладено визначення впливу факторів, які відображають результати виробничої і комерційної діяльності підприємства, рівень конкурентоспроможності

продукції (товару), фазу життєвого циклу товару, на якій він знаходиться на ринку, що, на відміну від існуючих підходів, дозволяє встановити напрямки діяльності підприємства, де є і можуть бути використані резерви інтенсивного зростання економічної ефективності, а також скоригувати управлінські рішення щодо її забезпечення.

Список літератури: 1. Сікетіна Н. Г. Удосконалення методики оцінки конкурентоспроможності продукції / Н. Г. Сікетіна // Вісник НТУ „ХПІ” Серія “Технічний прогрес і ефективність виробництва” – 2008. – № 18. – С. 79–86. 2. Сікетіна Н. Г. Індексний аналіз показників економічної ефективності діяльності підприємства / Н. Г. Сікетіна // Матеріали ІХ Міжнар. наук.-практ. конф. [„Дослідження та оптимізація економічних процесів “Оптимум –2013”]. – Х. : НТУ „ХПІ” – 2013. – С. 48–50. 3. Сикетина Н. Г. Расширение состава факторов конкурентоспособности машиностроительной продукции / Н.Г. Сикетина // Бизнес-Информ : науч. журн, – 2014. – №5 – С. 306-310. 4. Сікетіна Н. Г. Методичне обґрунтування факторів конкурентоспроможності продукції [Електронний ресурс] / Н.Г. Сікетіна // Економіка: реалії часу. – 2014. – №2(12) – Режим доступу до журн.: <http://www.economics.opu.ua/journal.html>. 5. Сикетина Н. Г. Обеспечение эффективности производственно-коммерческой деятельности предприятия в рыночных условиях // Современная экономика : Вестник Воронежского Государственного Университета : научн. журн, – 2014. – С. 128-137.

О.В. Маковська, студентка, КрНУ, м. Кременчук

А.М. Клименко, здобувач кафедри економіки, КрНУ, м. Кременчук

СТАЛИЙ РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА: ПЕРЕДУМОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Визначення передумов забезпечення стратегій сталого розвитку України відбувається під впливом сучасних світових тенденцій щодо вирішення проблеми не тільки гармонійного розвитку людства, а і його виживання. Сталий розвиток — загальна концепція стосовно необхідності встановлення балансу між задоволенням сучасних потреб людства і захистом інтересів майбутніх поколінь, включаючи їх потребу в безпечному і здоровому довкіллі. З екологічної точки зору, сталий розвиток має забезпечувати цілісність біологічних і фізичних природних систем. Особливе значення має життєздатність екосистем, від яких залежить глобальна стабільність всієї біосфери. Основна увага приділяється збереженню здібностей до самовідновлення і динамічної адаптації таких систем до змін. Актуальність